Lietas Nr. A420317214
Lietas arhīva Nr. A42-00585-15/2

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2015.gada 12.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Audzere,

piedaloties pieteicējas SIA /Nosaukums A/ pārstāvei zvērinātai advokātei Ievai Ļeņovai un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2014.gada 23.maija lēmuma Nr.22.13/L-13931 atcelšanu.

A p r a k s t o š ā d a

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) Nodokļu kontroles pārvalde no 2013.gada 27.februāra līdz 2013.gada 8.jūlijam (ar pārtraukumu no 2013.gada 17.aprīļa līdz 2013.gada 5.jūnijam) veica SIA /Nosaukums A/ (turpmāk arī – pieteicēja) pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) auditu par 2011.gada janvāri līdz 2012.gada septembri, uzņēmuma ienākuma nodokļa auditu par 2011.gadu, iedzīvotāju ienākuma nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu auditu par 2011.gada janvāri – 2012.gada septembri, muitas nodokļa un PVN auditu, izlaižot preces brīvam apgrozījumam, par 2012.gada 25.februāra vienoto administratīvo dokumentu IMA Nr.0210/2-603482.

Ar dienesta Nodokļu kontroles pārvaldes Starptautisko darījumu trešās kontroles daļas galvenās nodokļu inspektores 2013.gada 8.jūlija lēmumu Nr.23.27/L-773 pieteicējai papildu nomaksai budžetā tika aprēķināts PVN Ls 58 671,51, nokavējuma nauda Ls 21 277,56, soda nauda Ls 17 601,45, kā arī samazināts no budžeta atmaksājamais PVN Ls 1352,45 un saistībā ar to noteikta soda nauda Ls 405,74. Aprēķinātajai soda naudai piemērota likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta septītā daļa, nosakot soda naudu 50% apmērā, tas ir, Ls 9003,60.

Nepiekrītot minētajam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja dienesta ģenerāldirektorei. Ar dienesta 2014.gada 23.maija lēmumu Nr.22.13/L-13931 (turpmāk – Lēmums) atstāts negrozīts zemākas iestādes lēmums par papildu nomaksai budžetā noteikto PVN Ls 58 671,51 (83 482,04 *euro*), nokavējuma nauda Ls 21 277,56 (30 275,24 *euro*), soda nauda Ls 9003,60 (12 810,97 *euro)*, samazināto no budžeta atmaksājamo PVN Ls 1352,45 (1924,36 *euro*).

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2014.gada 27.jūnijā saņemts pieteikums un tiesā ierosināta lieta par Lēmuma atcelšanu. Pieteicēja balstās uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Dienests prettiesiski nav devis pieteicējai norādījumus un ieteikumus, lai iegūtu nepieciešamo informāciju un panāktu tiesisku, taisnīgu un efektīvu lietas izskatīšanu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 59.panta pirmo daļu un 62.panta pirmo daļu.

Dienests nav izvērtējis pieteicējas rakstveidā izteikto viedokli un argumentus, bet ir tikai tos noskaidrojis, kā arī ignorējis pieteicējas izteikto lūgumu objektīvi izvērtēt pieteicējas viedokli un argumentus pirms pieņemt lēmumu par audita rezultātiem.

[2.2] Darījumos ar Lietuvas uzņēmumu UAB /Nosaukums B/ saskaņā ar 2010.gada 4.oktobra preču pārdošanas līguma Nr.04/10/10-1 4.2.punktu, īpašumtiesības uz preci pāriet UAB /Nosaukums B/ konkrētās preces saņemšanas brīdī no piegādātāja SIA /Nosaukums A/. Pieteicēja nezināja un nevarēja zināt ne to, kā UAB /Nosaukums B/ ved savu uzskaiti, ne to, uz kurieni faktiski UAB /Nosaukums B/ nogādāja jau sev piederošo konkrēto preci.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2014.gada 4.augustā saņemts dienesta paskaidrojums. Dienests uzskata, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms, pamatojoties uz Lēmumā pausto argumentāciju.

Papildus dienests norāda, ka darījumos ar UAB /Nosaukums B/ pieteicēja nevar apstiprināt, vai prece faktiski ir nonākusi Lietuvā. Minēto arī pati pieteicēja norāda paskaidrojumos. Nav ievēroti līguma ar UAB /Nosaukums B/ nosacījumi, proti, preču piegādi apņemas nodrošināt pieteicēja, tomēr faktiski pārvadājuma dokumentos kā pārvadātājs norādīts UAB /Nosaukums B/. Starptautisko pārvadājumu pavadzīmē norādīta preču saņemšanas adrese neeksistē, preču pārvadātājs uz pārvadājuma dokumenta nav norādījis transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numuru, autovadītāja vārdu, uzvārdu, līdz ar to nav zināms, uz kurieni un kādā veidā faktiski veikta preču piegāde. Turklāt arī izvērtējot SIA „/Nosaukums C/" spēju nodrošināt preču piegādi, dienests konstatēja, ka minētajam komersantam nav ne materiāltehnisko resursu, ne arī darba spēka resursu, lai nodrošinātu preču piegādi. Dienests konstatējis, ka UAB /Nosaukums B/ nav parakstījusi preču pavadzīmi, tādējādi neapliecinot faktisku preču nodošanu – saņemšanu. UAB /Nosaukums B/ nav arī veikusi samaksu par saņemtām precēm, faktiski naudas plūsma šajos darījumos nav notikusi. Minētais apstāklis liecina, ka sabiedrības preču piegādes darījumiem ir mākslīgs raksturs, jo preču ilgstoša un sistemātiska realizācija, nesaņemot samaksu no deklarētā darījuma partnera, ir pretrunā ar saimnieciskās darbības principiem. Dienests pamatoti secinājis, ka dokumentos norādīto preču piegāde Eiropas

Savienības teritorijā (uz Lietuvu) faktiski nav notikusi, tādējādi neizpildās likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 28.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktais priekšnoteikums PVN 0% likmes piemērošanai.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve prasību uzturēja, norādot uz rakstveidā sniegtajiem argumentiem. Papildus norādīja, ka apšauba Lietuvas nodokļu administrācijas paziņojumu, ka Lietuvā UAB /Nosaukums B/ adresi nav iespējams atrast. Lietuvas nodokļu administrācijas informācijas paziņojumos nav norādīts, kā un vai vispār viņi ir meklējuši šo adresi un kas ir šīs informācijas avots. Šī, apgalvojuma formā sniegtā informācija, nevar būt pierādījums tam, ka šāda adrese, kuru ir norādījusi UAB /Nosaukums B/ neeksistē un tur neatrodas ēka vai kāds cits nekustamais īpašums, kur preces ir iespējams nogādāt. Nav zināms, vai UAB /Nosaukums B/ grasījās šajā piegādes adresē preces uzglabāt, vai pārdot šīs preces mazumtirgotājiem. SIA /Nosaukums A/ nav iespējas izsekot tālākajām UAB /Nosaukums B/ darbībām ar preci, jo tas nav SIA /Nosaukums A/ saistītais uzņēmums un līgumā nav paredzētas saistības UAB /Nosaukums B/ atskaitīties par preces izmantošanu.

Tiesas sēdē dienesta pārstāvis prasību neatzina, balstoties uz rakstveidā sniegto motivāciju.

M o t ī v u d a ļ a

[5] Pieteicēja un UAB /Nosaukums B/ 2010.gada 4.oktobrī noslēdza līgumu Nr.04/10/10-1 (*lietas 95., 96.lapa*). Ar līgumu pieteicēja apņēmusies piegādāt UAB /Nosaukums B/ preces, kuru daudzums, sortiments un komplektācija tiek uzrādīta preču pavaddokumentos (līguma 1.1.punkts). Preču nodošanu – saņemšanu noformē, pieteicējas un UAB /Nosaukums B/ pilnvarotajiem pārstāvjiem parakstot preču pavadzīmi (līguma 4.1.punkts).

Pieteicējas valdes loceklis /pers. B/ (kuram bija pārstāvības tiesības no 2011.gada 23.februāra līdz 2012.gada 16.maijam) 2011.gada 28.septembrī dienestam paskaidroja (*lietas 86.lapa*), ka pieteicēja laika periodā no 2010.gada oktobra līdz 2011.gada februārim piegādāja preces (apģērbus) Lietuvas uzņēmumam UAB /Nosaukums B/. Piedāvājumu par sadarbību pieteicēja saņēma pa elektronisko pastu no adrese /epasts/ pēc tam sazvanījās ar valdes locekli /pers. C/ un sarunāja tikšanos pieteicējas ofisa telpās /adrese A/. Tikšanās rezultātā parakstīja līgumu par preču piegādi. Preču iekraušana notika pieteicējas noliktavā /adrese B/. Preču iekraušanu no pieteicējas puses bija kontrolējis pieteicējas noliktavas darbinieks – šoferis. Precīzu informāciju par preču izkraušanas adresi Lietuvā un par atbildīgajām personām pieteicēja nezina, jo par preču transportēšanu bija atbildīgs pircējs (UAB /Nosaukums B/). UAB /Nosaukums B/ maksu par precēm nav veicis.

Lietā ir preču pavaddokumenti ar norādīto preces daudzumu, sortimentu un cenu, kā arī starptautiskās preču-transporta pavadzīmes (turpmāk – CMR): 2011.gada 7.janvāra rēķins Nr.ISO2-0006 *(lietas 105.lapa)*, CMR Nr.LV-000769 *(lietas 106.lapa)*, 2011.gada 17.janvāra rēķins Nr.ISO2-0007 *(lietas 103.lapa)*, CMR Nr.LV-000778 *(lietas 104.lapa)*, 2011.gada 28.janvāra rēķins Nr.ISO2-0008 *(lietas 101.lapa)*, CMR Nr.LV-000779 *(lietas 102.lapa)*, 2011.gada 9.februāra rēķins Nr.ISO2-0009 *(lietas 99.lapa)*, CMR Nr.LV-000771 *(lietas 100.lapa)*, 2011.gada 22.februāra rēķins Nr.ISO2-0010 *(lietas 97.lapa)*, CMR Nr.LV-000772 *(lietas 98.lapa)*.

Tiesa piešķir vērību pieteicējas skaidrotam, ka ar UAB /Nosaukums B/ sadarbība ir bijusi fragmentāra, nav bijusi ilgtermiņā. Tomēr redzams, ka iesaistītās naudas summas ir ievērojamas. Pieteicējas grāmatvedībā ir reģistrēti izrakstīti rēķini par darījumiem ar UAB /Nosaukums B/ 2011.gada janvārī un februārī kopumā par Ls 272 836,20 (*lietas 87.-94.lapa*).

Likuma „Par grāmatvedību" 2.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka uzņēmuma pienākums ir kārtot grāmatvedību tā, lai uzskatāmi atspoguļotu saimniecisko darījumu. Grāmatvedību kārto tā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu gūt patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli bilances datumā, tā darbības rezultātiem, naudas plūsmu noteiktā laikposmā, kā arī konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei. Grāmatvedības sniegtajai informācijai jābūt patiesai, salīdzināmai, savlaicīgai, nozīmīgai, saprotamai un pilnīgai.

Likuma „Par grāmatvedību" 7.pants noteic, ka grāmatvedības reģistros izdara ierakstus, kas pamatoti ar attaisnojuma dokumentiem. Attaisnojuma dokuments ir dokuments, kurš apliecina uzņēmuma saimnieciskā darījuma esamību.

Tiesas vērtējumā pieteicēja grāmatvedības uzskaitē par darījumiem ar UAB /Nosaukums B/ iegrāmatojusi pirmdokumentus, kuros uzrādītā informācija nav salīdzināma un patiesa.

CMR parakstījusi pieteicēja kā preču pārdevēja un UAB /Nosaukums B/ kā preču pārvadātājs izņemot vienu gadījumu, kad kā preces pārvadātāja uzrādīta SIA „/Nosaukums C/". Kā preču saņēmēja visos gadījumos norādīta UAB /Nosaukums B/. Lietā esošajās CMR nav norādīts transporta līdzekļa valsts reģistrācijas numurs, nav atšifrēts autotransporta līdzekļa vadītāja vārds, uzvārds.

[6] Pieteicēja darījumiem ar UAB /Nosaukums B/ ir izmantojusi PVN 0% likmi.

Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" (likums, kas bija spēkā uz apstrīdēto darījumu veikšanas brīdi) 28.panta pirmā daļa noteica, ka apliekamās personas preču piegādēm Eiropas Savienības teritorijā piemēro nodokļa 0% likmi, ja (1) preču pavaddokumentos (to skaitā rēķinā) norādītais preču saņēmējs ir citas dalībvalsts apliekamā persona ar derīgu reģistrācijas numuru šīs dalībvalsts ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā; (2) preces ir nosūtītas vai transportētas no iekšzemes uz galapunktu citā dalībvalstī un to apliecina preču piegādātāja rīcībā esošie preču transporta dokumenti.

Tātad tiesības uz PVN 0% likmi dod tikai faktiski pēc tā ekonomiskā un juridiskā satura notikuši darījumi. Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" (likums, kas bija spēkā uz apstrīdēto darījumu veikšanas brīdi) 8.panta pirmā daļa noteica, ka preču piegāde ir notikusi, ja preces nosūtītas vai atlīdzība par preču piegādi saņemta pirms preču nosūtīšanas.

Lietuvas nodokļu administrācija 2011.gadā un 2012.gadā sniegusi informāciju *(lietas 107.-112.lapa un 113.-115.lapa)*, no kuras izriet, ka:

1) UAB /Nosaukums B/ veic elektropreču, plastmasas izstrādājumu, rezerves daļu, apģērbu, apavu un būvmateriālu vairumtirdzniecību;
2) nekustamais īpašums /adrese/, Šiauliai, Lietuva dabā nepastāv. Turklāt UAB /Nosaukums B/ nav savu telpu un tās netiek nomātas;
3) UAB /Nosaukums B/ nav iesniegusi PVN deklarācijas no 2011.gada decembra. 2012.gada 8.maijā izslēgta no PVN maksātāju reģistra;
4) laika periodā no 2010.gada oktobra līdz 2011.gada 22.februārim UAB /Nosaukums B/ ir uzskaitījusi un deklarējusi iegādes no pieteicējas;
5) saskaņā ar PVN deklarācijās norādīto, UAB /Nosaukums B/ deklarējusi preču piegādes Latvijas uzņēmumiem un Spānijas uzņēmumam, kuri izslēgti no PVN maksātāju reģistra;
6) atbilstoši grāmatvedības dokumentiem, kurus iesniedzis UAB /Nosaukums B/, no Latvijas uzņēmuma iegādātās preces pārdotas Latvijas nodokļu maksātājiem un Spānijas kompānijai. Neviens no tiem nav norēķinājies par precēm;
7) Lietuvas nodokļu administrācija ir konstatējusi, ka Spānijas uzņēmums neveic saimniecisko darbību, uzņēmuma amatpersona nav sastopama un Spānijas uzņēmums 2010.gadā nav deklarējis preču iegādes Eiropas Savienībā. UAB /Nosaukums B/ tika izmantots kā aizsegs nelikumīgām darbībām, lai izvairītos no PVN nomaksas citās Eiropas Savienības valstīs. UAB /Nosaukums B/ nenogādāja preces Lietuvā un netransportēja tās no Lietuvas uz citām valstīm.

Tiesa nepiekrīt pieteicējai, ka Lietuvas nodokļu administrācijas paziņojumi ir apšaubāmi. Valsts pārvaldes iestādes paziņojumam ir piešķirama augsta uzticības pakāpe, valsts pārvalde nedarbojas savu interešu vārdā, tās rīcība un sniegtās ziņas ir objektīvas.

Izvērtējot minēto informāciju, ir secināms, ka UAB /Nosaukums B/ deklarē preču piegādes tādiem darījuma partneriem, kuri saimniecisko darbību neveic, darījumus uzrāda kā neapmaksātus, kā arī negodprātīgi pilda nodokļu maksātāja pienākumus. Tā kā UAB /Nosaukums B/ saimnieciskās darbības veids nav transporta pakalpojumu sniegšana, tā nevarēja pieņemt preces transportēšanai uz Lietuvu. UAB /Nosaukums B/ nevarēja saņemt pieteicējas nosūtīto preci CMR norādītajā kravu izkraušanas vietā – /adrese/, Šiauliai, Lietuvā, jo tāda dabā nepastāv. Tāpēc CMR kā preču pavaddokumenti, uz kura pamata tiek pierādīta PVN 0% likme, ir apstrīdami.

[7] CMR Nr.LV-00779 norādītais preču pārvadātājs SIA „ /Nosaukums C/" nav PVN maksātāja, līdz ar to tai nav deklarēti darījumi ar UAB /Nosaukums B/ vai pieteicēju. SIA „/Nosaukums C/" 2011.gadā dienestam nav sniegusi pārskatus „Ziņojums par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu pārskata mēnesī". Kā arī nav iesniegusi uzņēmuma gada pārskatu par 2011.gadu. Minētais apliecina, ka SIA „/Nosaukums C/" nav iespējams nodrošināt preču pārvadājumus, jo tās rīcībā nav nepieciešamie resursi, nav konstatējama tās atrašanās vieta.

[8] Izvērtējot lietā konstatētos faktiskos apstākļus kopsakarā, lietā iegūtie pierādījumi ļauj apstrīdēt pieteicējas iesniegtajās CMR norādīto ziņu patiesumu. Ir pamats apgalvot, ka ir notikusi starptautiskā pārvadājumu dokumentu noformēšana, bet nav notikusi preču nosūtīšana vai transportēšana no iekšzemes uz citu Eiropas Savienības dalībvalsti. Pieteicēja ir slēgusi darījumus par ievērojamu naudas summu. Ja uzņēmējs rīkojas godprātīgi, tad tas spēj detalizēti izskaidrot darījumu apstākļus, tomēr konkrētajā lietā tā nav. Pieteicējai bija jāveic darbības, kas ir tās iespēju robežās, lai pārliecinātos par UAB /Nosaukums B/ darbību. Tiesa uzskata, ka pieteicējai ir bijusi dota iespēja izteikties, tostarp tiesas sēdē, tādējādi pieteicēja ir uzklausīta.

Ņemot vērā Lietuvas nodokļu administrācijas sniegto informāciju, konstatējamas būtiskas pretrunas ar CMR norādīto, kas apliecina, ka preču piegāde Eiropas Savienības teritorijā konkrētajos gadījumos nenotika. Tātad nav notikusi preču nosūtīšana vai transportēšana no Latvijas uz Lietuvu. Secīgi dienests pamatoti konstatēja, ka pieteicēja nav tiesīga darījumiem ar UAB /Nosaukums B/ 2011.gada janvārī un februārī piemērot PVN 0 % likmi saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 28.panta pirmās daļas 1.punktu.

Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 5.panta pirmā daļa noteic, ka PVN standarta likme ir 22 %. Līdz ar to dienests pareizi pieteicējas 2011.gada janvāra un februāra PVN deklarācijās samazināja ar PVN 0% likmi apliekamo darījumu vērtību par Ls 272 836,2, un vienlaikus palielināja ar PVN 22% likmi apliekamo darījumu vērtību par Ls 272 836,2 un aprēķināja no šīs summas PVN Ls 60 023,96.

[9] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmā daļa noteic, ka par nodokļu revīzijā (auditā) konstatēto nodokļu pārkāpumu, kura rezultātā ir samazināts budžetā iemaksājamā nodokļa apmērs, nodokļu administrācija nodokļu maksātājam papildus aprēķina un par labu budžetam piedzen samazināto nodokli un nokavējuma naudu par periodu no konkrētā nodokļa maksāšanas termiņa līdz nodokļu revīzijas (audita) uzsākšanas dienai, un uzliek soda naudu.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta otrā daļa noteic, ka par nodokļu revīzijā (auditā) konstatēto nodokļu pārkāpumu, kura rezultātā ir palielināts no budžeta atmaksājamā nodokļa apmērs, nodokļu administrācija nodokļu maksātājam samazina nepamatoti palielināto no budžeta atmaksājamā nodokļa apmēru un uzliek soda naudu.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta piektā daļa noteic, ka par šā panta pirmajā daļā minēto nodokļu pārkāpumu, ja budžetā iemaksājamā nodokļa samazinājums pārsniedz 15 procentus no deklarējamās nodokļa summas, vai par šā panta otrajā daļā minēto nodokļu pārkāpumu, ja no budžeta atmaksājamā nodokļa palielinājums pārsniedz 15 procentus no deklarētās pārmaksātās nodokļa summas, soda naudu uzliek 30 procentu apmērā no nedeklarētā budžetā iemaksājamā nodokļa apmēra vai no nepamatoti palielinātā no budžeta atmaksājamā nodokļa apmēra.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otrā daļa noteic, ka par nodokļu un nodevu maksājuma samaksas termiņa nokavējumu maksātājam tiek aprēķināta nokavējuma nauda — no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 procenti par katru nokavēto dienu, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri.

Piemērojot minētās tiesību normas, dienests pamatoti pieteicējai noteica papildus budžetā iemaksāt PVN Ls 58 671,51 (83 482,04 *euro*), nokavējuma naudu Ls 21 277,56 (30 275,24 *euro*), soda naudu Ls 9003,60 (12 810,97 *euro)*, un samazināja no budžeta atmaksājamo PVN Ls 1352,45 (1924,36 *euro*).

[10] Apkopojot minēto, tiesa nonāk pie secinājuma, ka Lēmumā minētie argumenti un konstatētie apstākļi ir pamatoti, tādēļ Lēmums ir tiesisks. Savukārt SIA „/Nosaukums A/" pieteikums noraidāms.

R e z o l u t ī v ā d a

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.- 251.pantu un 291.pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

noraidīt SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2014.gada 23.maija lēmuma Nr.22.13/L-13931 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese S.Audzere